پەیوەندی کۆماری ئیسلامیی ئێران و کوردەکانی عێراق

ɉãÄƐ̧ə ʔƙĞΛÅŏŰøĞ è ʔşãøʐƐ̧ƠĀǭ ÛɄΛãäǥǿ ƙ Ê ǥʐɳ ǿĞùĞō űùʐǬÀù

گفتوگۆ: عیرفان قانعی فرد
و: لە فارسییەوە: سەڵاح سالار
salahsalar@hotmail.com

پێشەکی وەرگێڕ: ئەم گفتوگۆیە بەر لە هەڵبژاردنەکەی سەرۆکایەتی ئێران بڵاو کراوەتەوە، ئامادەکاری گفتوگۆکە (دوکتۆر عیرفان قانعی فەرد)ە، کە کوردەو خەڵکی شاری سنەیە، ناوبراو ئەو نووسەرەیە کە ئەمساڵ کتێبی (خاگرات و زندگی جلال گالبانی– یاداشت و یادگارییەکانی مام جەلال)ی بڵاو کردەوە، ئەو زۆرجار تۆمەتبار دەکرێت بەوەی لایەنگری حکومەتی ئێرانە، بەڵام ئەویش بەرگریی لە خۆی دەکات و دەڵێت: من گەرەکمە شتەکانم ئەکادیمییانە بن، ئیتر هیچ مەبەستێکی دیکەم نییە.

ئەم گفتوگۆیە لە گەڵ)موحسین رەزایی سەرۆکی پێشووی سوپای پاسداران(و یەکێك لەو چوار پاڵێوراوەی سەرۆکایەتی کۆماری ئیسلامیی ئێران، سازدراوە، لەبەر ئەوەی تەواوی گفتوگۆکە پەیوەندی بە کوردستانی باشوورەوە هەیەو بۆ ئاییندەش سوودی خۆی دەبێت، بۆیە بە باشمزانی بە کەمێك دەستکارییەوە وەری بگێڕمە سەر زمانی کوردی. ناوەڕۆکەکەی دوورو نزیك پەیوەندی بە منەوە نییەو لەوانەشە سەرنجم لەسەر جۆری پرسیارەکان و دارشتنەوەی وەڵامەکانیش هەبێت، تەنانەت بۆ پاراستنی ئەمانەتی زانستی هەڵەکانیشم راست نەکردووەتەوە، بۆ نموونە ساڵی ١٩٨٨ هەڵەبجە کیمیابیباران کرا، بەڵام ئەو ساڵی ١٩٨٧ی نووسیوە، بۆ روونکردنەوەوەی هەندێك وشەیش، لە کەوانێکدا مەبەستەکەم نووسیوە.

پێشەکی ئامادەکار: ئەم گفتوگۆیە بەر لە دوو ساڵ، واتە ساڵی (١٣٦٨)ی هەتاوی (بەرانبەر بە ساڵی ٢٠٠٧ی زایینی) لە درێژەی ئەو زنجیرە گفتوگۆیانەدا روویدا کە لەگەڵ سەرکردەو کەسایەتییە سیاسیی و مێژووییەکان دەربارەی (رۆڵی جەلال تاڵەبانی لە مێژووی هاوچەرخی کوردستانی عێراق)دا سازم دابوو، لە دیداری مێژوونووس و سەرکردەی سیاسیی و بەرجەستەی کوردستانی عێراق (نەوشیروان مستەفا) پاش گوێبیستی وتەکانی بە پێویستم زانی ئەم دیدارەش لەگەڵ موحسین رەزایی یەکێك لە پایە بڵندەکانی کۆماری ئیسلامیی ئێران لە دەیەی شەستەکان (هەشتاکانی زایینی) رێکبخەم.

+ لە ساڵی ١٩٨٠ کاتێك کە شەری عێراق ـ ئێران دەستی پێکرد، ئەو کاتە تۆ لە سوپا بوویت، چۆن بوو لەگەڵ هێزە هاونیشتمانییەکانی کوردستانی عێراق پەیوەندییتان دروست کرد؟

ـ لە سەرەتای کارەکەدا هێزەکانی یەکێتیی نیشتمانی کوردستانی عێراق بەسەرپەرشتی ئاغای جەلال تاڵەبانی، لە نێوان کۆماری ئیسلامیی ئێران و هێزەکانی دژە شۆرش (ئینقلابی ئیسلامیی ئێران) و گرووپە چەکدارەکانی ناوچەکە لە چەند دۆڵ و شیویێکدا بوون، بەهۆی نزیکییان لە یەکتر دردۆنگ و بە گومان بوون، لە سەرەتاوە بە لای ئەواندا رۆشتن، بەڵام بە تێپەرینی زەمەن دەرکەوت کە دەزگای ئیستخباراتی عێراق لەگەڵ ئەو هێزە چەکدارانەی ناسراو بە دژی ئینقلاب هاوکاریی هەیە، ئیتر رۆژ بە رۆژ ئاغای تاڵەبانی لەگەڵ حزبی دیموکرات و کۆمەڵە لێك دوور دەکەوتنەوە، بە جۆرێك کە پێش روودانی جەنگی داسەپاو بەسەر ئێراندا یەکەمین پەیوەندیی نێوان تاڵەبانی و ئێران و هێزەکانیان پەیدا بوو، لە دەستپێکردنی جەنگ بە تەواوی یەکێتیی نیشتمانیی هاتە ریزی ئێرانەوە و هاوکاریی جددی بۆ ئێران دەستپێکرد، ئەمەش ئەوەی پیشاندا کە ئاغای تاڵەبانیی و حزبی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستانی عێراق بە بەرچاورونیی و ئاگاییەکی تەواوەوە کاریان کرد، ئەو رۆژگارە ئەوان تێروانینیان وابوو کە هەستان بە دژایەتی شۆرشی ئیسلامیی کاردانەوەیەکی راستگۆیانەو باشە بۆ بەدەستهێنانی خواستە نەتەوەییەکان، بەڵام دوایی روون بووەوە کە دەزگای هەواڵگریی و ئەمنی عێراق ئەوانیان دڵنیا کردووەتەوەو دنەیان دەدەن و هاوکاریی تەواویان خستووەتە بەر دەستیان، ئیتر رووبیان لەوان وەرچەرخاندو مایل بوون بەلای ئێراندا و لەگەڵ ئێمەدا کەوتنە دژایەتیکردنی سەدام حسێن لە سەرەتای جەنگەوەو ئێمە پەیوەندییەکی باشمان گرێدا.

+ وەلێ لە دیدار و گفتوگۆ لەگەڵ کۆڵن پاوڵ ئەوەم درك پێکرد کە لەو رۆژگارەدا

جۆرێك لە مەیلداریی و دەستپێشخەریی ئەمریکا بۆ کۆمەککردن بە هێزە چەکدارە کوردەکان هەبووە، یاخود ئاگادریی و ناسینیان پێکەوە هەبووە، ئەمە تا چەند راستە؟

- ئێمە لە ئێراندا سەرەتا زیاتر رۆڵی (سەدام حسێن)مان هەستپێکرد ، بەڵام دوایی بە لێکدانەوەی خۆمان گاریگەریی هێزی سێیەممان بینی. چونکە پاش سەرکەوتنی شۆڕشی ئیسلامیی، یەکەمین هەڵسوکەوتی ئەو هێزە چەکدارانەی کورد لە شاری مەهاباد رووی دا، لە رۆژی (٧ی ئیسفەندی ١٣٥٧) واتە سێ هەفتە پاش سەرکەوتنی شۆڕشی ئیسلامیی، ئەو رووداوە لە مەهاباد رووی داو پێشانی دا کە ئەوانە بزووتنەوەیەکی جەماوەریی بەربڵاو نین، چونکە لە شۆڕشی ئێراندا کوردەکان رۆڵی زۆر کاریگەرو ئامادەباشیان هەبووەو بە پێچەوانەی راپەڕینەکەی خۆیانەوە خەبات ناکەن و چاوەڕوانی خۆگرتنی رژێمی شۆڕەکەیان دەکرد. بەڵام پاش یەك مانگی تەواو لە راپەڕین و سەرکەوتنی شۆڕش بەسەر ئەمریکادا، یەکلایەنە رێیان گرت و دەستیان گرت بەسەر بنکە سەربازییەکانداو کۆنترۆڵیان کرد و چەکەکانیان برد، ئەمە پیشانی دەدا کەئەوان بزووتنەوەیەکی خاوەن جەماوەری بەرفراوان نین. هەروەکو ئاماژەم پێدا لە بزووتنەوەی راپەریندا(حرکت انقلاب) کورد بەشدارییەکی چالاکانەی کرد، خۆم پێش راپەڕینەکە دوو کەس لە دۆستانم کە لە گرووپی مەنسوورینن خەڵکی شاری بۆکان بوون کارمان پێکەوە دەکرد، ئامادەگیی و مەیلی کوردەکان لەو شۆڕشەدا و رۆڵی بەرز و کاریگەریانم بینی، بێگومان کوردەکان بەرخودان دژی کارەکانی خۆیان ناکەنەوە.

ئێران بەتەواوی هەستی بە جموجووڵەکانی سەدام حسێن کرد، من زانیارییم لە رێگەی ئەفسەرانی سەربازیی عێراقیی لە سەردەشت و بانەوە بەدەستخست و دینارو چەکوچۆڵەکانیانم گرت، رۆڵی سەدام حسێنم بینی، بەڵام شوێنپێی ئەمریکام بە شێوەیەکی راستەخۆ نەبینی، بە لێکدانەوەو شرۆڤەی خۆشمان دڵنیابووین کە ئەمانە هەمووکات ئیمکانیەتیان خراوەتە بەردەست. ئیتر ئاغای پاوڵ ناچارە دانی پێدا بنێت.

+ لە سەردەمی ئاغای عەلی ئەکبەر ولایەتی - پێش کۆمەڵکوژی کوردەکان بە بۆمبی کیمیایی لە شاری هەڵەبجە - سوپای پاسداران تا چەند لەگەڵ یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان نزیك بوو؟

- پەیوەندییەکانی ئێمەو ئەوان رووی لە فراوانبوون و بەربڵاوی کرد، لە کاتی چالاکییەکەی کەرکووك، کە هێزەکانمان (١٦٠) کیلۆمەتر چوونە قووڵایی خاکی عێراقەوە، نزیکەی (٩٠٠) پاسدارمان بردە (١٠) کیلۆمەتریی شاری کەرکووکەوەو بە نارنجۆك و تەقەمەنی دامەزراوەی نەوتی عێراقمان سووتاند، ئەم کارەش بە بەبێ هاوکاریی یەکێتیی نیشتمانیی سەری نەدەگرت.

دەربارەی هەڵسوکەتیشمان لەگەڵ دژانی شۆڕشی ئیسلامیی لە کوردستان، دۆستی

ئێمە ئاغای ئەحمەد کازمی بەرپرسیارێتی وەرگرت، کاروانێکی سەربازییمان لە مەرزی عێراق پەڕاندەوەو بردم بۆ سەر شوێنی نیشتەجێبوونی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران و گەمارۆم دان، ناچارم کردن پەیماننامەیەك لەگەڵ کۆماری ئیسلامیی ئێران بنووسن، کە دەست لە خەباتی چەکدارانە هەڵبگرن، پاش ئەوە حزبی دیموکرات وەفاداریی کرد و تا ئەمڕۆ کەمترین سنووربەزاندنی نەکردووەو کۆماری ئیسلامییش لەسەر ڕێککەوتننامەکەی ماوەتەوە.

+ ئەم بەسەرهاتە پاش تیرۆری قاسملوو، دووبارە گەڕایەوە دۆخی خۆی؟

- ساڵێك پاش ڕوودانی جەنگ بوو کە ئەمانە ڕووی دا، لەم ڕووداوەدا ئاغای تاڵەبانی ڕۆڵی کاریگەری بینی، لێنەگەڕا کە ئێمە زیاتر پێشڕەویی بکەین، ئەگەر ئەو نەبوایە ئێمە تواناسازییەکی گەورەمان کردبوو دەمانتوانی خەسارەتێکی قورس بخەینەوە، بەڵام یەکلایەنە ئاگربەستمان کرد لە کاتێکدا توانای هەرەسی ئەوانمان هەبوو. ئاغای تاڵەبانی کۆبوونەوەی زۆری بە ئێمەو حزبی دیموکراتی کوردستان کرد تا ئەو ڕێککەوتننامەیە بە واژۆکردن گەیشت، دیموکرات ناچارکرا لەو چوارچێوەیەدا جموجووڵ بکات، نە ئێمە تەقەمان لێکردن و نە ئەوانیش هەستان بە دژایەتییمان، لەم ڕێککەوتننامەیەدا ئاغای تاڵەبانی ڕۆڵی کاریگەری بینی.

+ بگەڕێینەوە بۆ ساڵی ١٩٨٧ و چوونە ناو هەڵەبجە، مەبەستی ئێران لەو کۆمەککردنە چاوەڕوان نەکراوەی کوردەکانی عێراق چی بوو؟

- ئێمە تەواوی هەڵسوکەوتمان لە کوردستان بە پشتبەستن بە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان بوو، بە هەماهەنگی ئەوان کارەکانمان ئەنجام دەدا، بەو شێوەیە هاوکاریی کوردەکان لەگەڵ ئێمە بۆ هێرشکردنە سەرسەربازانی عێراقیی و کۆمەکی ئێمەش بۆ ئەوان دوو سەرە بوو، چونکە سەدام کوردەکانی ڕووبەڕووی کارێکی مەینەتبارانەی تەواو کردبووەوە، ئێمەش کۆمەکی تفاق و سووتەمەنیی و دەرمانمان پێ دەکردن، تا ئەوەبوو ئەو ڕووداوە نامرۆڤانە دژە بەشەرییەی لە هەڵەبجە لێکەوتەوە. ئێمە تەواوی هێزەکانمان ئامادەباشی کردبوو، پەیوەندییەکی مرۆیانەو هاوسۆزیی باش لە نێوان ئێمەو کوردەکاندا سەری هەڵدا و دیمەنی سەرنجراکێش ڕوویدا، کە تەنانەت خودی پاسدارەکانی سوپا ساتەوەختی کیمیابارانەکە هاوکاریی ژن و منداڵە کوردەکانی هەڵەبجەیان کردبوو تا زووتر بیانگەیەننە نەخۆشخانەکانمان ـ کە پێشتر پرچەك و ئامادە سازمان کردبوون

- لە ڕاپۆرتەکانیاندا دیمەنی زۆریان گواستبووەوە، دیمەنی وەحشییانە، هەزاران کورد بە مەزلوومانە مردبوون، سەربازەکانی بەعس ئەوبەریشیان لێگرتبوون، تەنیا ڕێگەی ئێرانیان هەبوو، نێوان ئەو دوو مەرزەش چەندین کیلۆمەتر دەبوو، گەیشتن بە بنکەی تەندروستی نارەحەت بوو، ناچاربووین بە ماشێنە سەربازییەکانمان بریندارو پەککەوتەو ئاوارەکان بگوازینە، ماوەی (١٥ ـ ٢٠) ڕۆژ لە کاتی گیرۆدەبوونمان لەگەڵ سەربازانی عێراقییدا بەشێکی زۆری سەیارەی بارهەڵگرو گواستنەوەمان تەرخانکرد بۆ گواستنەوەی ئاوارەکان، بۆئەوەی هاوڵاتییانی کورد بگەیەنینە شوێنێکی ئاسایش و دابین کردنی خۆراك و کەلوپەل بۆ یان و تا دەوڵەتیش بواری برەخسێت و بیرێك لە ژیانی ئاوارەکان بکاتەوە، ڕێکخراوی نەتەوەیەکگرتووەکان درەنگ هەڵسا بە خەمخواردنیان، لانی کەم (٣) هەفتە گیرۆدەیان بووین ئەوجا هاتن.

+ لە پەیوەندیی نێوان ئەمریکا، عێراق، ئێران، کوردەکان، بۆچی ئەمریکا کەمتر مایل بوو بە لای کوردەکانی عێراقەوەو ئێران زیاتر لەو پێناوە کۆششی کرد؟

- بە بۆچوونی من چونکە ئەمریکا هێشتا پەی بە ترسناکی سەدام نە بردبوو زەمانێك کە شەڕ تەواو بوو، یان پێش کۆتایی جەنگ (عێراق ـ ئێران) جیاوازیی نێوان سەدام و ئەمریکا سەری هەڵدا، هەر لەبەر ئەوەش بوو بڕیاری (٥٩٨)ی (ئەنجومەنی ئاسایش نووسرا، واتە لە ساڵی کۆتایی جەنگدا جیاوازییەکانی سەدام و ئەمریکا قووڵتر بوونەوە.

+ هەر ئەو ساڵەبوو کە زێتر ئێوە لە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان نزیك بوونەوە؟

- بەڵێ، ئێمە ئەو یەکێتییەمان پێشتر هەبوو لە ساڵی کۆتایی جەنگەکەدا، سەدام و ئەمریکا بەرانبەر بە یەك بەدگومان بووبوون، بە تایبەتی ئەو گومانکردنە لە پاش چیرۆکی (مك فارلین) سەری هەڵدا کە هات بۆ ئێران، عێراق گومانی برد کە ئێران و ئەمریکا لە پشتی پەردەوە پەیوەندییان بەستبێت، پاش ئەمە لە عەمەلیاتی (چالاکیی) کەربەلای (٤) و(٥) ئۆتۆماتیکی پەیوەندییەکانی سەدام و ئەمریکا بە شێوەیەکی چاوەڕواننەکراو بەرز بووەوە بە جۆرێك کاتێك کە ژەنەراڵ سامەرایی (وەفیق سامەرایی) لە ڕۆژانی شکانی سەدامدا وەك پەنابەر هاتە لای جەلال تاڵەبانی دانی بەوەدا نا، وتی: (cia) دەهاتن و وێنەی بە مانگە دەستکرد گیراوەکانیان هێنا، من بەدەستی خۆم دەم گەیاندە دەستی سەدام حسێن، لە واقیعدا ئەو سەرلەشکرە ئەڵقەی پەیوەندیی نێوان عێراق و (cia) بوو.

دوای ڕووداوی (مك فارلین) ئەمریکا دەیویست ئەو بەدگومانییە بۆ عێراق برەوێنێتەوە، ئەوەبوو لە سەدام نزیکتر بوونەوە، وێڕای نووسینی بڕیارنامەی (٥٩٨) سەدام پێیوابوو ئەمەریکا بە هۆی جەنگ لە دژی ئێران ئەرزشی چەن بەرانبەری ئەوی پێ قبوول نییەو گرفتەکە پەردەپۆشکراوە. ئەوکات من ئەوەم وت: کە ئایندەی پەیوەندی عێراق و ئەمریکا باش نابێت، لە دیمانەیەکدا ئەو پێشبینییەم خستبووە ڕوو، چونکە بڕیارنامەی (٥٩٨) بەندەکانی بە قازانجی ئێران بوون، ئێران لە پێگەی هێرشدا بوو، (فاو) و (شەلەمچە) کەوتبوونە ژێر ئیختیاری

ئەوەوە بەردەوام لە پێشڕەویشدابوو، ئەمریکا ناچاربوو کۆتایی بەو جەنگە بێنێت و بۆ ئەوەش ئیمتیازات بە ئێران بدات، هەر ئەو ئیمتیازاتانەش بوو جیاوازیی خستە نێوان سەدام و ئەمریکاوە لە یەکەم دەرفەتدا هێرشی کردە سەر کوێت.

+ یانی مەبەستت ساڵی (١٩٩٠)ە؟

- بەڵێ، کاتێك هێرشەکە دەستی پێکرد، ئەمەریکا تووشی شۆك بوو، کە دەوڵەتی عێراق دەوڵەتێکی یاخیی و پڕ مەترسییەو هێرشەکان کە بۆ سەر ئێرانیش کردبووی بە ئاراستەی کۆمەڵگەی نەتەوەیەکگرتووەکان و یاساکانی نەبووە. سەدام و عێراق رەگەزی دەوڵەتێکی ترسناکەو لەوە بەدواوە ئەمریکا بەدوای ئەوەدا دەگەڕا چارەسەرێکی ریشەیی و فیکریی بۆ سەدام بدۆزێتەوە، پاش بوشی یەکەم، کلینتۆن بەرگرتنی هەردوولای پێشنیار کرد، کە عێراق و ئێرانی خستە تای یەك ترازووەوەو دژومنایەتیکردنی سەریەکتری یاساغ کرد، عێراقیشی بە بنکەی تیرۆر ناساند، حکومەتی ئەمریکا زانیاریی دەستکەوتبوو کە ئەو تیرۆریستانەی بورجی نیۆیۆرکیان تەقاندەوە پێشتر لەگەڵ سەدامدا کۆبوونەتەوەو وتوویژیان کردووە، ئیتر جیاوازییەکان قووڵتر بوونەوە.

+ بۆچی لە رۆژگاری جەنگی (عێراق - ئێران)دا تۆ زیاتر لە تاڵەبانی نزیکتر بوویت تا بارزانی؟

- ئێمە لەگەڵ هەردووکیان کارمان کردووە، چونکە بارزانی ساڵانێك بوو لە ئێران بوو لە کەرەج دەژیاو لە کوردستان چالاکیی نەبوو، ئاغای تاڵەبانی چالاکتر بوو لە ئەسڵی ناوخۆی عێراقدا دەژیا، تەنانەت ماڵی لە باکووری سلێمانی لە (یاخسەمەر) بوو، بەڵام بارزانییەکان زۆر درەنگ دەستیان بە جوڵەکردو بەرەو باکووری عێراق رۆشتن.

+ بۆچی تورکیا پێی خۆش نەبوو ئێوە لە کوردستانی عێراق نزیك ببنەوە؟

- هۆکاری مەترسی تورکیا کێشەی شاری

کەرکووك بوو، ئەوان سەرنجیان لەسەر کەرکووك بوو، بەڵام ئێمە زیاتر روومان لە سەدام بوو، ئەمەشمان بە بارزانی و تاڵەبانی وتبوو: بۆ ئەوەی دەوڵەتی عێراقی خۆی بگرێت و کورد و شیعەو سوننە ئیدارەی خۆیان بکەن، ئێمە بەرژەوەندیی ناوچەییمان نییەو جیاوازیی جوگرافیاییمان لەگەڵ کەس نییە، چۆن کۆمەکمان بە شیعەکان دەکرد، ئاواش بە کوردەکان و تاڵەبانی هاوکارییمان کردووە، پێشتر بە چەك و پێداویستییەکان کۆمەکمان بە کوردەکان کردووە، زیاتر هاوکارییمان بە کوردەکان کردووە چونکە سنوورەکەیان کراوە بووە، هەروەها لە تێروانینمانەوە جیاوازییمان لەگەڵ کوردی عێراق بەدی نەکردووە.

+ ساڵی ١٩٩٥ کە شەڕی براکوژی لە نێوان تاڵەبانی و بارزانی رووی دا، رۆڵی ئێران چی بوو؟

- زۆر کاریگەر بوو، ئەگەر ئێمە نەبووینایە شەڕ درێژەی دەبوو، چەندجار وەفدمان ناردە لای هەردوولایان، بۆ نموونە ئاغایان محەمەدی جەعفەری و محەمەدی نوێنەرایەتیی ئێرانیان کرد بۆ گفتوگۆ و کۆتاییهێنان بەو شەڕە.

+ بەڵام کلینتۆن و ئۆڵبرایت هەوڵیاندا تا خۆیان تاڵەبانی و بارزانی قایل بکەن بە ئیمزاکردنی ئاگربەست، بە دوای چ ئامانجێکدا دەگەڕان؟

- ئەوان گەورەترین دڵەڕاوکێیان ئەوەبوو کە ئەگەر ئێران هەستێت بەو ئاگربەستە مانای راگەیاندنی نفوزی ئێرانە لە باکووری عێراقدا.

+ بەڵام ئێران هەمیشە - واتە لە نیوەی سەدەی بیستەم - لە باکووری عێراق نفووزی هەبووە.

- بەڵێ هەیبووە، جەماوەرێتیی ئێران شتێکی چەسپاوەو راستییەکەی هەماهەنگییەکەی ئێمە بوو کە کۆتایی بە کێشەکە هێناو لەسەر دەستی ئەمریکادا ریککەوتنامەیان ئیمزا کرد، ئێمە هیچ حەساسیەتێکمان نەبووە لەوبارەوە. بەڵام ئەمریکا هەموو هەوڵی ئەوەبوو کە بەناوی ئێرانەوە کۆتایی پێ نەیەت و نەتوانێت ئەو کارە دیپلۆماسییە ئەنجام بدات و سوود لە نفووز و ئیعتیباری خۆی وەربگرێت.

+ یەکەمین جار کە جەلال تاڵەبانییت بینی کەی بوو؟ چیت لەو بارەیەوە هەیە؟

- بە تەواوی مێژووەکەم لە یاد نییە، گومانم وایە ساڵەکانی (١٣٦٠ - ١٣٦١)، (١٩٨١ - ١٩٨٢)بوو، ئەوم بە تێکۆشەرێك بینی، کە لە هێڵی پێشەوەی خەبات بوو لە دژی سەدام، لە سەرنجی مندا جێیەکی تایبەتی هەیە، هەر کە یەکەمین جار یەکمان بینی کاریگەریی هەبوو، ئەو کاریگەرییە بە رادەیەك بوو کە بۆ یەکەمجار سەدام حسێن لە ژێر فشاری نەتەوەیەکگرتووەکان تاڵەبانی و بارزانی لە بەغدا بینی، تاریق عەزیز بە تاڵەبانی وتبوو: دەزانین بۆچی (موحسین رەزایی) بۆ تۆ هاوسۆزیی هەیە، چونکە کوردە. کاتێك تاڵەبانی بۆ منی باس کردەوە، وتم: گرنگ نییەو کێشەیەکی تێدا نابینم، بەڵام من لورم، نەك کورد، راستە لورەکان لەگەڵ کوردەکان لێکچوونیان هەیەو سروشتیان زۆر لە یەکەوە نزیکە، بەبێ هۆ ئەویش وای نەوتووە.

من لە ئیتیك و روحیەتی ئەو خۆشییم دێت، بە پێچەوانەی زۆر لە سەرکردەکانەوە کە رۆشتبوون بۆ ئەوروپا و لە نێو هۆتێلەکان ژیانیان دەگوزەراند، ئەو لە ژێر ئاگر راوەستابوو بەرگریی دەکرد، ئەوە لای من یەکجار سەنگین بوو.